

Pigmenter anvendelige i lim-, plast- og olieteknik:

Hvide pigmenter:

Kridt, zinkhvidt og titanhvidt.

Kridt består af kulsur kalk. Anvendt siden urtiden. Navnet kridt (Kreta) stammer fra Grækenland; i Sverige hedder det endnu 'Krita'. Det findes i Tyskland, Sverige, England, Frankrig og Danmark. -

Tungspat: Permanentvid, barythvidt, mineralhvidt eller blanc-fix. Opdaget af skomageren Casciarolus i Bologna i 1602. Forekommer i Tyskland i Harzen, en, Thüringen og Hessen. Fik med udviklingen i farveindustrien stor betydning som tilsætning til hvide pigmenter og som substrakt til kulørte farver. Blanc-fix er det renest hvide farve der findes.

Røde pigmenter:

Italiensk, engelsk, caput mortuum, brændt okker, cinnober og kraplak.

Røde jerniltefarver. Italiensk-, engelsk-, indisk-, persisk- og pompejianskrødt. Dodenkop, caput mortuum, polerrødt. Bjergrøde, Malagarødt, rød bolus. Cinnober (ægte): Kendt siden oldtiden. Findes i Kina, Californien, Spanien og Østrig.

Gule pigmenter:

Gul okker, mørk okker, guld okker, zinkgul, kromgul og oxydgul.

Okker, fransk okker, gul okker, mørk okker, guld okker. Den alm. af alle jordfarver, består af ler, calciumkarbonat, jemhydroxyder og manganilte. Findes udbredt over det meste af jorden. Betegnes efter farvetonen (lys- guld- og mørk okker). Krom okker og Satin okker er arter der er tilsat mere eller mindre mængder kromgult og kromorange, undertiden endog rent kromgult tilsat tungspat. Kromgult er ikke helt lysægte (svæertes af svovlbrinte). Kalkgult (tjærefarvestof) god vejrbestandighed.

Grønne pigmenter:

Kromiltegrøn, permanentgrøn, kalkgrøn (limfarve).

Kromiltegrønt (ægte kromgrønt) kromoxidgrønt, victoriagrønt, permanentgrøn (1809). Kalkgrønt (tjærefarvestof) fældet på grøn jord.

Blå pigmenter:

Ultramarin, koboltblå, pariserblåt, kalkblå (limfarve).

Ultramarin, koboltblå (1804 Thénard), Coelinblå (1859 Salvatat).

Kalkbåt (tjærefarvestof) fældet på grønjord. Kalkviolet (tjærefarvestof) fældet på grønjord .

Sorte pigmenter:

Mineralsort, elfenbenssort.

Mineralsort kendt siden oldtiden, består af lerskifer og kulstof (lys-, vand og kalkægte).

Brune pigmenter:

Kasselerbrun (van Dyckbrun, Kölner umbra), umbra (naturel, grønlig, rødlig, gullig og brunlig) samt brændt umbra.

Kaslerbrunt (van Dyckbrunt, Kölner 'umbra') kendt siden middelalderen. Består af jordagtigt brunkul; forekommer sammen med brunkul flere steder på jorden. I Tyskland ved Kassel og Köln, desuden i Sachsen og Thüringen.

Umbra: Italiensk og Cyprisk, naturel, grønlig, rødlig, gullig og brunlig. (Rehbrunt og Kastaniebrunt er opfundne navne).

Umbra har været kendt siden oldtiden. Den såkaldte Okkerumbra forekommer flere steder på jorden, bl.a. i Italien, Tyskland, England, Holland og Belgien, medens den ægte umbra findes på Cypern. Umbra består af ler indeholdende jern og manganforbindelser.

Brændt umbra fremstilles ved glødning.

Terra di Sienna betyder jord fra Sienna, kendt i oldtiden. I sammensætning nær beslægtet med okker, men indeholdende mere kiselsyre og jernforbindelser. Man skelner mellem italiensk og tysk Terra di Siena. Italiensk Sienna kendes ved dets guldolivenagtige farvetone. Terra di Sienna er et lasurfarvestof, men dækker bedst i limfarve. (Kan være pyntet m tjærefarvestof).